

Károli Gáspár Református Egyetem
Gazdaságtudományi, Egészségtudományi és Szociális Kar
Életmód és Testkultúra Intézet

ÚTMUTATÓ
A SZAKDOLGOZAT ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

**Rekreáció és életmód BSc alapképzési szakon(2024/2025. tanévtől
felvett hallgatók részére)**

1. melléklet: A szakdolgozat típusai

Alapvetően két típus közül választhatnak a hallgatók. Bármely szakdolgozattípus esetében különösen fontos, hogy annak központi témája az adott szakhoz tartozó releváns téma legyen, nem elég tehát az, hogy a téma érdekes, de az adott szakon oktatott tantárgyakhoz is kapcsolódnia szükséges.

Módszertani vagy projekt jellegű dolgozat (A)

A módszertani vagy projektjellegű szakdolgozat a rekreáció, az egészségfejlesztés, a rekreációs edzésmódszerek tervezése vagy a szabadidősport-szervezés területén megjelenő, újszerű vagy adaptált módszerek, eszközök, programok vagy projektek kidolgozására, bemutatására és megvalósíthatóságának megtervezésére irányul. A projekt megvalósítása nem kötelező, azonban a dolgozatnak olyan részletes, szakmailag megalapozott programleírást kell tartalmaznia, amely alapján a projekt akár ténylegesen is megvalósítható lenne. A projekt cél- és eszközrendszere, módszertana és várható hatásai szakirodalmi alátámasztással, logikus érvrendszerrel kerüljenek bemutatásra.

Nem fogadható el pusztán deskriptív jellegű ismertetés vagy programleírás, amely nem tartalmaz szakmai indokolást, koncepcionális megalapozást és értelmező elemzést.

Empirikus dolgozat (B)

Az empirikus dolgozat a rekreáció, az egészségfejlesztés, a rekreációs edzés módszerek tervezése vagy a szabadidősport sportszervezése területét (legalább közvetve) érintő, valamilyen *kutatási probléma vizsgálatát* célozza adekvát tudományos módszerek alkalmazásával.

Empirikus dolgozat választása esetében a fő kérdés, amit a hallgatónak el kell döntenie, hogy rendelkezik-e a megfelelő módszertani ismeretekkel a kutatás során nyert adatok feldolgozásához. Tehát például, ha kérdőíves kutatást választ, akkor el tudja-e önállóan vagy minimális témavezetői segítséggel végezni a szükséges statisztikai próbákat. Ha nem, akkor kérjük, ne válasszanak empirikus dolgozatot, mert nem fognak tudni mit kezdeni az összegyűjtött adatokkal.

Alapképzési szakjainkon készített empirikus szakdolgozatokban nem kötelező hipotézisek megfogalmazása és az azokhoz kapcsolódó összehasonlító statisztika, matematikai statisztikai elemzések (pl. t-próbák, korrelációs számítás, regressziószámítás, faktoranalízis) elvégzése.

Kérdésfeltevések/célkitűzések esetén a kapott adatok elemzése leíró statisztikai módszerekkel megvalósítható: helyzetmutatók (átlag, módusz, medián), szóródási mutatók (terjedelem, szórás, variancia/szórásnégyzet), gyakoriság, egyéb (összeg, esetszám, minimum, maximum).

Szekunder információk, mint például egy sportszakmai vállalkozás számszaki adatainak *másodelemzése* is empirikus típusú szakdolgozatnak minősül. Itt is szükséges a szakmailag megfelelő célkitűzések megfogalmazása.

Meghatározott problémakör vizsgálatára *két vagy több sportszakmai vállalkozás szisztematikus összehasonlítása* is az empirikus szakdolgozattípus egyik területét jelenti. Itt is szükséges a szakmailag megfelelő célkitűzések megfogalmazása.

Az empirikus kutatások másik területét a *kvalitatív módszerek* alkotják, amelyek alkalmazása szintén lehetséges ebben a szakdolgozattípusban. A kvalitatív kutatás elsősorban olyan kérdések feltárására alkalmas, amelyek mélyebb megértést, jelenségek összefüggéseinek bemutatását vagy egy adott csoport élményeinek, tapasztalatainak részletes feltérképezését igénylik. A leggyakrabban alkalmazott kvalitatív módszerek közé tartozik a mélyinterjú, a fókuszcsoportos vizsgálat és a megfigyelés, de alkalmazhatók más, strukturált vagy félig strukturált adatfelvételi technikák is.

A kvalitatív adatfelvétel megtervezése és lebonyolítása speciális ismereteket igényel, mivel nem elegendő a kérdések feltevése: a vizsgálatnak előre megtervezett logikával kell rendelkeznie, amelyben rögzítésre kerül a minta kiválasztásának módja (pl. célzott vagy szakértői mintavétel), az interjú- vagy megfigyelési protokoll, valamint az adatgyűjtés körülményei. A kvalitatív kutatás során keletkező szöveges vagy megfigyelési adatokat strukturálni, kódolni és tematikusan elemezni szükséges; az adatrögzítés, az elemzési lépések és a kategóriák kialakítása mind részei a módszertani átláthatóságnak.

A kvalitatív szakdolgozatnak nem pusztán a résztvevők mondatait kell bemutatnia, hanem ezek értelmezését, összehasonlítását és a szakirodalmi háttérhez való kapcsolását is. A cél mindig

értelmező elemzés, nem pedig leíró áttekintés. A hallgatónak a kvalitatív kutatás során is világos és szakmailag megfelelő célkitűzéseket kell megfogalmaznia, amelyekhez illeszkedik a választott módszer. A kvalitatív eredmények bemutatása során elengedhetetlen az anonimitás és az etikai előírások betartása, a mintavétel korlátainak és a következtetések érvényességének áttekintése.

A *szakirodalmi review* empirikus típusnak minősül, ha módszertanilag dokumentált eljárás szerint készül, és szintézist eredményez (nem csupán összegyűjt és ismertet). Ennek minimális, módszertanilag releváns elvárásai:

- *kutatói fókusz és protokoll* (a vizsgált kérdések világos megfogalmazása, rövid, előre rögzített keresési protokoll (cél, kulcsfogalmak, kimenetek/indikátorok));
- *adatbázisok és keresés dokumentálása* (legalább 2 tudományos adatbázis (pl. PubMed, Scopus, Web of Science) és – ha releváns – magyar nyelvű források megjelölése; konkrét keresőkifejezések, Boole-operátorok és időintervallum rögzítése; duplikátumok kezelése);
- *beválasztási/kizárási kritériumok (IC/EC)* (előre meghatározott, egyértelmű kritériumok (populáció, beavatkozás/expozíció, összehasonlítás, kimenet, vizsgálati dizájn, nyelv, időtartomány), a kiválasztási folyamat átlátható bemutatása);
- *adatkinyerés és minőségértékelés* (strukturált adatkinyerési táblázat (alapvető minta-/módszertani jellemzők, mérőeszközök, fő kimenetek), a bevont tanulmányok minőségének/rizikó-of-bias értékelése (az adott területhez illeszkedő egyszerű eszközzel), és ennek hatása a következtetésekre);
- *szintézis* (kötelező elem) (a talált eredmények összehasonlító, értelmező integrálása: konzisztenciák és ellentmondások feltárása, hatásirányok/-nagyságok kvalitatív összegzése (ha nem végezhető metaanalízis), tematikus vagy narratív szintézis; ahol értelmezhető, egyszerű alsó-felső határok vagy tartományok bemutatása. A pusztán „tanulmányonkénti leírás” nem elegendő);
- *korlátok és általánosíthatóság* (a keresés, beválasztás és minőségértékelés korlátainak megnevezése, a következtetések érvényességi köre és gyakorlati relevanciája (rekreáció/életmód kontextus));
- *reprodukálhatóság* (a lépések olyan részletezettségű közlése, hogy a keresés és szelekció ésszerűen megismételhető legyen (adatbázisok, dátumok, stringek, IC/EC)).

Ha a rendelkezésre álló irodalom, módszerek és kimenetek egyneműek és megfelelőek, kvantitatív szintetizálás (metaanalízis) is végezhető, de nem kötelező BSc szinten; a szisztematikus, narratív/tematikus szintézis viszont kötelező elem.

A szakdolgozati alaptípusok keveredése is elképzelhető. Ilyen eset a módszertani/projektjellegű szakdolgozat kiegészítése egy interjúval vagy egy kérdőíves felméréssel, s a kutatásból kapott adatokra építeni a projektet. Ebben az esetben is a szakdolgozat fő típusként

módszertani/projektjellegű marad. A szakdolgozat bevezetésébe annak típusaként ezt szükséges belefoglalni: „Módszertani vagy projekt jellegű dolgozat kutatással vagy interjúval kiegészítve”.

A két alap-, valamint a kombinált szakdolgozattípus előírt fejezetcímeit a következő, 2. melléklet mutatja be.